

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Jelentés a Tiszta Égbolt Közös Vállalkozás 2017. évi pénzügyi évre vonatkozó
éves beszámolójáról

a Közös Vállalkozás válaszával együtt

TARTALOMJEGYZÉK

	Bekezdés
A Közös Vállalkozás válasza	
Bevezetés	1–11
A Tiszta Égbolt Közös Vállalkozás létrehozása	1–2
Kormányzás	3–5
Célkitűzések	6
Erőforrások	7–10
A Bizottság értékelései	11
Vélemény	12–24
Vélemény a beszámoló megbízhatóságáról	13
Vélemény a beszámoló alapjául szolgáló bevételek jogszerűségéről és szabályszerűségéről	14
Vélemény a beszámoló alapjául szolgáló kifizetések jogszerűségéről és szabályszerűségéről	15
A vezetőség és az irányítással megbízott személyek felelőssége	16–18
Az ellenőrnek a beszámoló és a beszámoló alapjául szolgáló tranzakciók vizsgálatával kapcsolatos felelőssége	19–24
Költségvetési és pénzgazdálkodás	25–35
A 2017. évi költségvetés végrehajtása	25–26
A többéves költségvetés végrehajtása a hetedik keretprogram keretében	27–30
A többéves költségvetés végrehajtása a „Horizont 2020” keretében	31–35
Belső kontroll	36–38
Belső kontrollrendszer	36–38
Egyéb témakörök	39
A hozzájárulások egyéb tagok általi megtöbbszörözése és a kettős finanszírozás kockázata	39

A Bizottság értékeléseivel kapcsolatos információk	40–41
Melléklet. Az előző évek megjegyzéseinek hasznosulása	
A Közös Vállalkozás válasza	

BEVEZETÉS

A Tiszta Égbolt Közös Vállalkozás létrehozása

1. A Repüléstechnikára Irányuló Közös Technológiai Kezdeményezés Megvalósítására Irányuló Közös Vállalkozás (Tiszta Égbolt Közös Vállalkozás), amelynek székhelye Brüsszelben van, a hetedik kutatási keretprogram keretében 2007 decemberében jött létre tízéves időszakra, és 2009. november 16-án kezdte meg önálló működését¹. 2014. május 6-án a Tanács 2014. december 31-ig meghosszabbította a Közös Vállalkozás működésének időtartamát².
2. A Tiszta Égbolt Közös Vállalkozás repüléstechnikai kutatási és innovációs köz-magán társulás. A Közös Vállalkozás alapító tagjai az új rendelet alapján a Bizottság által képviselt Európai Unió (EU), valamint az integrált technológiademonstrációs rendszerek (ITD), innovatív légitársaság-demonstrációs platformok (IADP) és transzverzális területek (TA) ágazati vezetőiből és társult tagjaiból álló magánszektorbeli tagok. Ezenfelül a Közös Vállalkozás nyílt versenypályázaton kiválasztandó, kiemelt partneri státuszú ágazati tagokkal is együttműködik³. A Tiszta Égbolt 2 alapító rendelete magánszektorbeli tagi státuszt biztosít a partnereknek.

¹ A Tanács 2007. december 20-i 71/2008/EK rendelete a Tiszta Égbolt közös vállalkozás létrehozásáról (HL L 30., 2008.2.4., 1. o.).

² A Tanács 2014. május 6-i 558/2014/EU rendelete a Tiszta Égbolt 2 közös vállalkozás létrehozásáról (HL L 169., 2014.6.7., 77. o.).

³ 2008-ban 16 vezető és 66 társult tag csatlakozott a Tiszta Égbolt Közös Vállalkozás első szakaszához (a Tiszta Égbolt 1 programhoz). Az 558/2014/EU tanácsi rendelethez csatolt alapokmány 4. cikkének (6) cikke értelmében a Tiszta Égbolt 1 program társult tagjai kutatási tevékenységük lezárásáig, de legkésőbb 2017. december 31-éig megtartják státuszukat. 2017-ben, a 2016-ban meghirdetett negyedik kiemelt partneri pályázat lezárulta után a Közös Vállalkozás lezárta a tagok kiválasztására és beiktatására irányuló eljárást, amely nyomán összesen több mint 230 szervezet vesz részt a Tiszta Égbolt 2 programban. Ez a szám magában foglalja a 16 vezető szervezetet és kapcsolt szervezeteiket, illetve a hozzájuk kötődő harmadik feleket, valamint a kiválasztott kiemelt partnereket és kapcsolt szervezeteiket, illetve a hozzájuk kötődő harmadik feleket.

Kormányzás

3. A Tiszta Égbolt Közös Vállalkozás irányító szervei az irányító testület, az ügyvezető igazgató, az államok képviselőinek csoportja és a tudományos és technológiai tanácsadó bizottság.

4. Az irányító testület tagjai az Unió részéről a Bizottság egy képviselője, az ágazati vezetők egy-egy képviselője, a társult tagok ITD-nként egy képviselője, valamint a kiemelt partnerek ITD-nként és IADP-nként egy képviselője. A fő döntéshozó szerv a Közös Vállalkozás műveleteiért és tevékenységeinek felügyeletéért felelős irányító testület. Az ügyvezető igazgató feladata a Közös Vállalkozás napi szintű irányítása.

5. Az államok képviselőinek csoportja – az uniós tagállamok és egyéb országok nemzeti képviselőinek hálózata – tanácsadó szerepet tölt be a Közös Vállalkozás tekintetében, és véleményezi annak stratégiai orientációját és műveleteit. A kutatókból és mérnökökből álló tudományos bizottság technológiai, környezetvédelmi és társadalmi-gazdasági kérdésekben biztosít tanácsadást.

Célkitűzések

6. A Tiszta Égbolt Közös Vállalkozás fő célkitűzései a repüléstechnika környezeti hatásának nagymértékű csökkentése és az európai légi közlekedési ágazat versenyképességének javítása.

Erőforrások

7. Az Európai Unió a hetedik kutatási keretprogram költségvetéséből legfeljebb 800 millió euróval járul hozzá a Tiszta Égbolt Közös Vállalkozás első szakaszának igazgatási költségeihez és kutatási tevékenységeihez (Tiszta Égbolt 1 program)⁴. Ebből az összegből legfeljebb 400 millió euró az ITD-k vezetőit, legfeljebb 200 millió euró pedig a társult tagokat illeti meg. Az ITD-k vezetőinek és a társult tagoknak – a kiemelt partnereknek kiírt pályázatok

⁴ A 71/2008/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdése.

útján odaítélt összegeken felül – legalább az uniós hozzájárulással megegyező összeggel kell hozzájárulniuk a finanszírozáshoz. A fennmaradó, legalább 200 millió eurós összeget a versenypályázati felhívások keretében kiválasztott partnerek számára kell előirányozni⁵.

8. Az Európai Unió a második szakaszban (Tiszta Égbolt 2 program) legfeljebb 1755 millió euróval járul hozzá a „Horizont 2020” program költségvetéséből a Közös Vállalkozás tevékenységeinek végrehajtásához⁶. A Közös Vállalkozás magánszektorbeli tagjainak legalább 2193,75 millió euró forrást kell biztosítaniuk a Közös Vállalkozás számára annak élettartama során⁷. Ebből az összegből a magánszektorbeli tagoknak legalább 965,25 millió eurónyi költséget kell viselniük a Tiszta Égbolt Közös Vállalkozás munkaterven kívüli kiegészítő tevékenységeinek végrehajtása kapcsán⁸.

9. A Tiszta Égbolt 2 program második szakaszának igazgatási költségei nem haladhatják meg a 78 millió eurót; fedezetüket az Unió és a magánszektorbeli tagok között éves alapon, egyenlően megosztott pénzügyi hozzájárulások biztosítják⁹.

10. A Tiszta Égbolt 2 Közös Vállalkozás végleges költségvetése 2017-ben 243,5 millió euró volt (2016: 287,8 millió euró). A Közös Vállalkozás 2017. december 31-én 41 főt foglalkoztatott (2016: 41 fő)¹⁰.

⁵ A Tiszta Égbolt Közös Vállalkozás alapszabálya (a 71/2008/EU rendelet I. melléklete) 13. cikkének (1) bekezdése.

⁶ Az 558/2014/EU rendelet 3. cikkének (1) bekezdése.

⁷ Az 558/2014/EU rendelet 4. cikkének (1) bekezdése.

⁸ Az 558/2014/EU rendelet 4. cikke (2) bekezdésének b) pontja értelmében a kiegészítő tevékenységek a Közös Vállalkozás munkatervén kívül eső, de a Tiszta Égbolt közös technológiai kezdeményezés céljaihoz hozzájáruló tevékenységek. Ugyanezen rendelet 4. cikkének (4) bekezdése szerint a kiegészítő tevékenységekkel összefüggő költségeket független külső könyvvizsgálónak kell igazolnia, és azokat sem a Közös Vállalkozás, sem a Számvevőszék, sem más uniós szerv nem ellenőrzi.

⁹ A Tiszta Égbolt Közös Vállalkozás alapszabálya (az 558/2014/EU rendelet I. melléklete) 15. cikkének (2) bekezdése.

¹⁰ A Közös Vállalkozásról és tevékenységeiről további információk találhatóak a weboldalán: <http://www.cleansky.eu>.

A Bizottság értékelései

11. A Bizottság 2017 júniusában befejezte a Közös Vállalkozás hetedik keretprogramhoz tartozó tevékenységeinek záróértékelését és a „Horizont 2020” programhoz tartozó tevékenységeinek időközi értékelését, amelyek nyomán a Közös Vállalkozás cselekvési terveket készített az értékelésekben megfogalmazott ajánlások végrehajtására. Ebből az alkalomból külön szakaszban foglalkozunk a Közös Vállalkozás által az értékelések kapcsán kidolgozott cselekvési tervekkel, ezt azonban kizárólag tájékoztató jelleggel tesszük: elemzésünk nem képezi ellenőri véleményünk, illetve észrevételeink részét.

VÉLEMÉNY

12. A Számvevőszék a következőket ellenőrizte:

- a) a Közös Vállalkozás beszámolója, amely a 2017. december 31-ével záruló pénzügyi évre vonatkozó pénzügyi kimutatásokról¹¹ és a költségvetés végrehajtásáról szóló jelentésekből¹² áll;
- b) a beszámoló alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűsége és szabályszerűsége, az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 287. cikke értelmében.

Vélemény a beszámoló megbízhatóságáról

13. Véleményünk szerint a Közös Vállalkozás 2017. december 31-ével záruló évre vonatkozó beszámolója minden lényeges szempontból híven, pénzügyi szabályzatának, valamint a Bizottság számvitelért felelős tisztviselője által elfogadott számviteli szabályoknak megfelelően tükrözi a Közös Vállalkozás 2017. december 31-i pénzügyi helyzetét, a tárgyévi gazdasági események eredményét, a pénzforgalmat és a nettó eszközállomány változásait. Ezek a szabályok a közzsféra nemzetközileg elfogadott számviteli standardjain alapulnak.

¹¹ A pénzügyi kimutatások a következőkből állnak: mérleg, eredménykimutatás, pénzforgalmi kimutatás, a nettó eszközállomány változásainak kimutatása, valamint a számviteli politika meghatározó alapelveinek összefoglalása és további magyarázatok.

¹² A költségvetés végrehajtásáról szóló jelentések a költségvetési műveleteket összesítő jelentésekből és azok magyarázataiból állnak.

Vélemény a beszámoló alapjául szolgáló bevételek jogszerűségéről és szabályszerűségéről

14. Véleményünk szerint a 2017. december 31-ével záruló évre vonatkozó beszámoló alapjául szolgáló bevételek minden lényeges szempontból jogszerűek és szabályszerűek.

Vélemény a beszámoló alapjául szolgáló kifizetések jogszerűségéről és szabályszerűségéről

15. Véleményünk szerint a 2017. december 31-ével záruló évre vonatkozó beszámoló alapjául szolgáló kifizetések minden lényeges szempontból jogszerűek és szabályszerűek.

A vezetőség és az irányítással megbízott személyek felelőssége

16. Az EUMSZ 310–325. cikke és a Közös Vállalkozás pénzügyi szabályzata értelmében a vezetőség felel a beszámolóért – a közsféra nemzetközileg elfogadott számviteli standardjainak megfelelően történő – elkészítéséért és bemutatásáért, valamint a beszámoló alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűségéért és szabályszerűségéért. Ez a felelősség magában foglalja az – akár csalásból, akár tévedésből eredő lényeges hibáktól mentes – pénzügyi kimutatások elkészítését és bemutatását lehetővé tévő belső kontrollrendszer kialakítását, megvalósítását és fenntartását. A vezetőség felelős továbbá annak biztosításáért, hogy a pénzügyi kimutatásokban szereplő tevékenységek, pénzügyi műveletek és információk megfeleljenek az őket szabályozó hatóságok előírásainak. A beszámoló alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűségéért és szabályszerűségéért a végső felelősséget a Közös Vállalkozás vezetősége viseli.

17. A beszámoló elkészítésekor a vezetőség felelőssége annak felmérése, hogy a Közös Vállalkozás képes-e tevékenységének folytatására, adott esetben a tevékenység folytatását érintő ügyek közzététele, valamint az, hogy a beszámolót a tevékenység folytatásának feltételezésével készítse el.

18. A szervezet pénzügyi beszámolási folyamatának felügyelete az irányítással megbízott személyek felelőssége.

Az ellenőrnek a beszámoló és a beszámoló alapjául szolgáló tranzakciók vizsgálatával kapcsolatos felelőssége

19. Célunk, hogy észszerű bizonyosságot szerezzünk arról, hogy a Közös Vállalkozás éves beszámolója nem tartalmaz lényeges hibákat, és hogy az alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűek és szabályszerűek, valamint hogy ellenőrzésünk alapján megbízhatósági nyilatkozatot nyújtunk be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, illetve a zárszámadásért felelős más hatóságoknak a beszámoló megbízhatóságára, valamint az annak alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűségére és

szabályszerűségére vonatkozóan. Az észszerű bizonyosság a bizonyosság magas szintjének felel meg ugyan, de nem garancia arra, hogy az ellenőrzés kiszűri az esetlegesen fennálló lényeges hibát vagy lényeges meg nem felelést. Ezek eredhetnek csalásból vagy tévedésből, és akkor tekintendők lényegesnek, ha észszerűen feltételezhető, hogy külön-külön vagy együttesen befolyásolják a felhasználók e beszámolók alapján hozott gazdasági döntéseit.

20. Az ellenőrzés olyan eljárások elvégzését jelenti, amelyek révén ellenőrzési bizonyíték nyerhető a beszámolóban szereplő összegekről és információkról, valamint a beszámoló alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűségéről és szabályszerűségéről. Az eljárások kiválasztása az ellenőr szakmai megítélésén alapul, amely magában foglal egy kockázatelemzést is arról, hogy milyen valószínűséggel fordulhat elő – akár csalás, akár tévedés okozta – lényeges hiba a beszámolóban, illetve az Unió jogszabályi keretének való lényeges meg nem felelés a beszámoló alapjául szolgáló tranzakciókban. Az említett kockázatértékeléskor az ellenőr figyelembe veszi a beszámoló elkészítése és valós bemutatása, valamint a beszámoló alapjául szolgáló tranzakciók jogszerűsége és szabályszerűsége szempontjából releváns belső kontrollokat. Ezt a körülményeknek megfelelő ellenőrzési eljárások megtervezése, nem pedig a belső kontroll eredményességével kapcsolatos vélemény kialakítása céljából teszi. Az ellenőrzés felméri továbbá, hogy az alkalmazott számviteli politikák megfelelőek-e, illetve a vezetőség számviteli becslései észszerűek-e, valamint értékelést ad a beszámoló általános bemutatásáról is.

21. A bevételt illetően ellenőrizzük a Bizottságtól kapott támogatást, valamint értékeljük a Közös Vállalkozásnak a díjak és más jövedelmek beszedésére szolgáló eljárásait.

22. A kiadások tekintetében akkor vizsgáljuk meg a kifizetéseket, miután a kiadás felmerült, azt lekönyvelték és elfogadták. Ez a vizsgálat minden kifizetési kategóriára kiterjed (az eszközök beszerzését szolgáló kifizetésekre is), és az előlegfizetésektől eltekintve azon a ponton történik, ahol a kifizetést teljesítik.

23. E jelentés és vélemény elkészítése során az Unió költségvetési rendelete¹³ 208. cikkének (4) bekezdésében előírtak szerint figyelembe vettük a független külső ellenőr által a Közös Vállalkozás beszámolójára nézve végzett ellenőrzési tevékenységet.

¹³ Az Európai Parlament és a Tanács 966/2012/EU, Euratom rendelete (HL L 298., 2012.10.26., 1. o.).

24. A Számvevőszék véleménye független az alábbi megjegyzésektől.

KÖLTSÉGVETÉSI ÉS PÉNZGAZDÁLKODÁS

A 2017. évi költségvetés végrehajtása

25. A Tiszta Égbolt 1 és a Tiszta Égbolt 2 program végrehajtására rendelkezésre álló végleges 2017. évi költségvetés 313,4 millió euró összegű kötelezettségvállalási előirányzatot és 243,5 millió euró összegű kifizetési előirányzatot tartalmazott.

26. A kötelezettségvállalási előirányzatok felhasználási aránya 99,6%, a kifizetési előirányzatoké 98,5% (tehát magas) volt.

A többéves költségvetés végrehajtása a hetedik keretprogram keretében

27. A hetedik keretprogram költségvetéséből a Tiszta Égbolt Közös Vállalkozás számára a Tiszta Égbolt 1 program végrehajtására előirányzott 800 millió euróból az Unió 2017 végéig összesen 800 millió euró pénzbeli hozzájárulást teljesített.

28. A magánszektorbeli tagok vállalták, hogy legalább 600 millió euróval járulnak hozzá a Közös Vállalkozás Tiszta Égbolt 1 programmal kapcsolatos tevékenységeihez. A Tiszta Égbolt 1 program 2017-ben lezárult, és az év végén az irányító testület 594,1 millió euró összegű természetbeni hozzájárulást validált a magánszektorbeli tagok részéről. A magánszektorbeli tagok ezenfelül 14,9 millió euró pénzbeli hozzájárulást biztosítottak a Közös Vállalkozás igazgatási költségeihez.

29. Következésképpen 2017 végéig a magánszektorbeli tagok által a Tiszta Égbolt 1 programnak juttatott hozzájárulások teljes összege 609 millió euró, az Unió teljes pénzbeli hozzájárulása pedig 800 millió euró volt.

30. A Tiszta Égbolt 1 program tevékenységeire szánt 817,2 millió eurós teljes operatív és igazgatási költségvetésből¹⁴ 2017 végére a Tiszta Égbolt 1 Közös Vállalkozás 815,2 millió euró

¹⁴ A 817,2 millió eurós teljes költségvetés a hetedik keretprogramból finanszírozott 800 millió eurós uniós pénzbeli hozzájárulásból, a magánszektorbeli tagok által az igazgatási költségekhez

értékben vállalt kötelezettségeket és 815,1 millió euró összegű kifizetést teljesített (a rendelkezésre álló költségvetés 99,7%-a).

A többéves költségvetés végrehajtása a „Horizont 2020” keretében

31. A „Horizont 2020” költségvetéséből a Tiszta Égbolt Közös Vállalkozás számára a Tiszta Égbolt 2 program végrehajtására előirányzott legfeljebb 1755 millió euróból az Unió 2017 végéig összesen 484,8 millió euró pénzbeli hozzájárulást teljesített.

32. A magánszektorbeli tagok számára nincsen előírva minimális összegű természetbeni vagy pénzbeli támogatás a Közös Vállalkozás Tiszta Égbolt 2 programhoz kapcsolódó tevékenységeihez. 2017 végéig a magánszektorbeli tagok 265,6 millió euró összegű természetbeni hozzájárulásról számoltak be, amiből az irányító testület 54 millió eurót validált. Ezenfelül a magánszektorbeli tagok 9,5 millió euró pénzbeli hozzájárulást nyújtottak a Közös Vállalkozás igazgatási költségeihez.

33. A magánszektorbeli tagok által a Közös Vállalkozás munkaprogramján kívüli kiegészítő tevékenységekre biztosítandó, legalább 965,25 millió euró összegű hozzájárulásból a magánszektorbeli tagok 2017 végéig 594 millió euró befizetéséről számoltak be, amelyből addig 423 millió eurót igazoltak. Mivel azonban a tagok kiegészítő tevékenységekhez való természetbeni hozzájárulását nincs jogunk ellenőrizni, ezért nem áll módunkban véleményt adni ezek jellegéről, minőségéről, illetve mennyiségéről (lásd még: 39. bekezdés).

34. Így 2017 végére az ágazati tagoktól származó hozzájárulások teljes összege 477 millió euró (ebből 89% a kiegészítő tevékenységekhez való hozzájárulás), az Unió pénzbeli hozzájárulásának halmozott összege pedig 484,8 millió euró volt.

nyújtott 14,9 millió eurós pénzbeli hozzájárulásból, valamint a hetedik keretprogram előfinanszírozott forrásai után kapott 2,3 millió euró kamatból áll.

35. A Tiszta Égbolt 2 számára előirányzott legfeljebb 1794 millió eurós operatív és igazgatási költségvetésből¹⁵ a Közös Vállalkozás 2017 végéig 1009,6 millió euróra vállalt kötelezettséget és 493 millió euró összegű kifizetést teljesített.

BELSŐ KONTROLL

Belső kontrollrendszer

36. A Tiszta Égbolt Közös Vállalkozás pénzügyi és operatív dokumentációk áttekintésén alapuló előzetes kontroll eljárásokat vezetett be. A hetedik keretprogram időközi és záró kifizetései kapcsán a Közös Vállalkozás utólagos ellenőrzéseket végez a kedvezményezettekénél, míg a „Horizont 2020” projektek költségnyilatkozatait illetően a Bizottság Közös Ellenőrzési Szolgálat (CAS) felelős az utólagos ellenőrzésekért. Az utólagos ellenőrzésekre nézve a Közös Vállalkozás 2017. évi éves jelentésében szereplő fennmaradó hibaarány a hetedik keretprogram projektjei esetében 1,40%, a „Horizont 2020” projektek esetében pedig 1,6% volt¹⁶.

37. A Közös Vállalkozás belső kontrollrendszerének értékelése, valamint a bevételek, kifizetések, támogatási és beszerzési műveletek tételes tesztelése és a véglegesített utólagos ellenőrzésekből (többek között a feltárt hibák alapján végrehajtott visszafizettetések) vett minta vizsgálata során kapott ellenőrzési eredmények alapján észszerű bizonyosságot nyertünk arra nézve, hogy a Közös Vállalkozás esetében az átfogó fennmaradó hibaarány nem éri el a lényegességi küszöbértéket.

38. 2017 végéig a Bizottság közös „Horizont 2020” támogatáskezelési és monitoringeszközein nem készültek el a Közös Vállalkozás természetbeni hozzájárulásainak feldolgozásához szükséges egyedi fejlesztések.

¹⁵ A teljes összeg a „Horizont 2020” programból finanszírozott 1755 millió euró összegű uniós pénzbeli hozzájárulásból, valamint a magánszektorbeli tagok által az igazgatási költségekhez nyújtott 39 millió euró pénzbeli hozzájárulásból áll.

¹⁶ A Tiszta Égbolt Közös Vállalkozás 2017. évi éves tevékenységi jelentése, 103–104. o.

EGYÉB TÉMAKÖRÖK

A hozzájárulások egyéb tagok általi megtöbbszörözése és a kettős finanszírozás kockázata

39. A Közös Vállalkozás egyik fő célkitűzése, hogy tevékenységi területén az ágazati tagoktól származó hozzájárulások révén megtöbbszörözze az uniós hozzájárulásokat¹⁷. A minimális tőkeáttételi hatást mind az operatív, mind az igazgatási tevékenységek esetében 1,25-ban határozták meg¹⁸. A Tiszta Égbolt 2 alapító rendelete azonban nem kötelezi az ágazati tagokat arra, hogy bizonyos minimális összegű természetbeni támogatást nyújtsanak a Közös Vállalkozás operatív tevékenységeihez¹⁹. Ennélfogva az operatív tevékenységekhez való természetbeni hozzájárulások minimális tőkeáttételi hatását nem lehet megállapítani. Mivel a kiegészítő tevékenységekhez való természetbeni hozzájárulásokat nincs jogunk ellenőrizni, nem áll módunkban véleményt nyújtani ezek jellegéről, minőségéről, illetve valódiságáról²⁰.

A BIZOTTSÁG ÉRTÉKELÉSEIVEL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK

40. A Bizottság által a hetedik keretprogram keretében működő Tiszta Égbolt Közös Vállalkozásról készített záróértékelés a 2008 és 2016 közötti időszakot²¹, a „Horizont 2020”

¹⁷ Az 558/2014/EU rendelet (4) preambulumbekzdése annyit szögez le, hogy az ilyen partnerségeknek valamennyi partner kiegyensúlyozott hozzájárulásán kell alapulniuk.

¹⁸ Az ágazati és kutatási tagok által a Közös Vállalkozás operatív és kiegészítő tevékenységeihez nyújtott minimális hozzájárulás (2193,75 millió euró) és az ágazati és kutatási tagok számára elkülönített maximális uniós hozzájárulás (1755 millió euró) hányadosa.

¹⁹ Az 558/2014/EU rendelet 4. cikkének (1) és (2) bekezdése értelmében a magánszektorbeli tagoknak legalább összesen 2193,75 millió euró hozzájárulást kell fizetniük a Közös Vállalkozás élettartama során, amelyből legalább 965,25 millió eurónak a Közös Vállalkozás munkatervében nem szereplő kiegészítő tevékenységek végrehajtásával kapcsolatban felmerült költséget kell fedeznie.

²⁰ Az 558/2014/EU rendelet 4. cikkének (4) bekezdése alapján a kiegészítő tevékenységek költségeit a Közös Vállalkozás által kijelölt független külső könyvvizsgálónak kell igazolnia. Az ilyen tevékenységek kapcsán felmerült költségeket nem ellenőrzi a Közös Vállalkozás vagy más uniós szerv.

²¹ *Final evaluation of the Clean Sky Joint Undertaking operating under FP7* (A hetedik keretprogram keretében működő Tiszta Égbolt Közös Vállalkozás záróértékelése). <https://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/cs.pdf>.

program keretében működő Tiszta Égbolt 2 Közös Vállalkozás időközi értékelése pedig a 2014 és 2016 közötti időszakot²² fedte le. A Közös Vállalkozás teljesítményére (relevancia, hatékonyság, eredményesség, koherencia és uniós hozzáadott érték), illetve annak nyitottságára, átláthatóságára és a kutatások minőségére irányuló értékeléseket – a Tiszta Égbolt Közös Vállalkozásról szóló tanácsi rendeleteknek²³ megfelelően – független szakértők bevonásával készítették el. Az értékelések eredményét a 2017 októberében az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak megküldött bizottsági jelentés²⁴ is figyelembe vette.

41. Az értékelők ajánlásaira²⁵ reagálva a Közös Vállalkozás cselekvési tervet készített, amelyet a Közös Vállalkozás irányító testülete 2018 áprilisában hagyott jóvá. A cselekvési terv számos, a Közös Vállalkozás által végrehajtandó fellépést vázol fel²⁶, amelyek közül

²² *Interim evaluation of the Clean Sky 2 Joint Undertaking (2014–2016) operating under Horizon 2020* (A „Horizont 2020” program keretében működő Tiszta Égbolt 2 Közös Vállalkozás időközi értékelése (2014–2016)). <https://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/cs2.pdf>.

²³ A Tiszta Égbolt Közös Vállalkozás létrehozásáról szóló 71/2008/EU tanácsi rendelet 11. cikkével és a Tiszta Égbolt 2 Közös Vállalkozás létrehozásáról szóló 558/2014/EU tanácsi rendelet 11. cikkével előírt bizottsági értékelések.

²⁴ Bizottsági szolgálati munkadokumentum: *Interim Evaluation of the Joint Undertakings operating under Horizon 2020* (A „Horizont 2020” program keretében működő közös vállalkozások időközi értékelése), SWD(2017) 339 final.

²⁵ Az értékelők ajánlásai a következő területekre irányultak: a repüléstechnikai köz-magán társulások uniós keretének megfeleltetése és optimalizálása, beleértve a Bizottsággal kötött hatáskör-átruházási megállapodást is, kevésbé előíró jellegű témák meghatározása a jövőbeni pályázati felhívások kapcsán, az alvállalkoztatás ösztönzése a kkv-k részvételének fokozása érdekében, a Tiszta Égbolt program átláthatóságának és ismertségének növelése, a Tiszta Égbolt tevékenységein belül az alternatív kutatási technológiák fokozott alkalmazása, a tagállami kutatási programokkal való szinergiák jobb kihasználása, valamint a gazdasági hatás fokozása és a tudományos közösség részvételének ösztönzése. Ezen ajánlások mellett a Bizottság Belső Ellenőrzési Szolgálat 2017-ben elvégezte a Közös Vállalkozás teljesítménymérési keretének ellenőrzését, és azt javasolta, hogy a Tiszta Égbolt 2 – teljesítménymérési keretének kiegészítése érdekében – határozzon meg kritériumokat és kapcsolódó mutatókat, számszerűsítse a Közös Vállalkozás versenyképességi, illetve ipari célkitűzéseire vonatkozó célértékeket, és fejlesszen ki megfelelő módszertant a célkitűzések teljesítése terén elért előrehaladás mérésére.

²⁶ Az értékelés ajánlásai alapján többek között a következő konkrét fellépések végrehajtását tervezik 2018-ban: a tagállami kutatási programokkal való koordináció javítása az államok képviselői csoportjai eredményességének javítása révén, más ágazatokkal közös, különböző technológiákkal foglalkozó transzverzális műhelyfoglalkozások szervezésére irányuló tervek kidolgozása a Közös Vállalkozás stratégiai jövőképe ismertségének javítása érdekében, egy sor

néhány kapcsán már megkezdődtek a tevékenységek²⁷, míg a többit 2018 folyamán vagy a következő programozási időszakban tervezik megvalósítani²⁸.

A jelentést 2018. október 2-i luxembourgi ülésén fogadta el a Neven MATES számvevőszéki tag elnökölte IV. Kamara.

a Számvevőszék nevében

Klaus-Heiner LEHNE

elnök

fellépés a Tiszta Égbolt 2 tevékenységi témáinak kevésbé előíró jellegű meghatározására irányuló ajánlás megvalósítására, a tevékenységek gazdasági hatásának fokozása a projekteredmények és tervezett felhasználási módjaik elemzése révén, valamint a Tiszta Égbolt Tudományos Csoport újraindítása a tudományos közösség részvételének ösztönzése érdekében.

- ²⁷ A már megkezdett tevékenységek között van: a Tiszta Égbolt 1 szerinti társult tagsági rendszer helyett a kiemelt partnerek rendszerének bevezetése a Tiszta Égbolt 2 esetében a részvétel javítása érdekében, a Tudományos Bizottság tagságának megújítása, amelyről az irányító testület 2017 decemberében határozott, és amely új, a feltörekvő technológiákkal kapcsolatos kompetenciákkal gazdagítja azt, elemzés készítése annak meghatározására, mely területeken lehetne az alvállalkoztatási mechanizmus segítségével – a jogi keret, valamint a nyitottság és átláthatóság elvének érvényesítése mellett – növelni a kkv-k részvételét és a hatékonyságot, a Bizottsággal kötött hatáskör-átruházási megállapodás és a részvételi szabályzat egyszerűsítésére és eltérési rendelkezéseire irányuló előzetes elemzés készítése a következő programozási időszakra tekintettel, az államok képviselőinek csoportja által 2017 decemberében a repüléstechnikai tevékenységek kutatási keretből történő jövőbeni finanszírozásáról készített első elemzés, rendszeres találkozó a többi releváns közös vállalkozással (SESAR, Shift2Rail, FCH 2 és ECSEL), valamint jelentés közzététele a Tiszta Égbolt 1 program összes technológiai eredményéről (*Outcome of the first European Aeronautics Research Partnership 2008–2017 – Az első európai repüléstechnikai kutatási partnerség eredményei, 2008–2017*).
- ²⁸ A következő programozási időszakra tekintettel elsősorban a Közös Vállalkozás jogi és működési keretéről (többek között egyszerűsítő intézkedésekről), valamint a Közös Vállalkozás által irányítandó kutatási tevékenységek hatóköréről terveznek további elemzéseket.

A korábbi évek megjegyzéseinek hasznosulása

Év	A Számvevőszék megjegyzése	A korrekciós intézkedés állapota (Végrehajtva/folyamatban/ végrehajtandó/n.a.)
	<i>A „Horizont 2020” támogatások kezelése</i>	
2016	2016 végére – a „Horizont 2020” végrehajtásának harmadik évére – a Közös Vállalkozás csak részben fejezte be kontrollrendszereinek integrációját a Bizottság közös „Horizont 2020” támogatáskezelési és monitoringeszközeivel.	Végrehajtva
	<i>Az előfinanszírozás monitoringja és elszámolása</i>	
2016	A Közös Vállalkozás 2016 végéig a „Horizont 2020” támogatási szerződések keretében végrehajtott projektek kapcsán ágazati tagjainak folyósított előfinanszírozási kifizetések (összesen 176 millió euró) egyikét sem számolta el. Az előfinanszírozási kifizetéseknek a tagok által benyújtott kifizetési kérelmekkel szemben történő rendszeres elszámolása csökkentené a Közös Vállalkozás pénzügyi kockázatnak való kitettségét.	Végrehajtva

Clean Sky 2 Joint Undertaking

A KÖZÖS VÁLLALKOZÁS VÁLASZA

A Közös Vállalkozás tudomásul vette a Számvevőszék jelentését.